№. 90.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT. en Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag den 7 Mei.

NEDERLANDEN.

Banda, den 6den Mei.

Bij besluit van den 4den dezer, den volgenden dag uitgegeven, is bepaald, dat, tot op het tijdstip, dat daaromtrent nader door Z. M. zal worden beschikt, van vreemde lijwaden, uit eene der hollandsche havens en met schepen, van 's konings wege van zeebrieven voorzien, in eene haven van Indie aangebragt wordende, een inkomend regt zal worden geheve van twaalf en een half percent van de waarde, op den voet als die in Indie berekend wordt.

— Onze voorposten hebben wederom in de omstreken van Bladel drie belgen gevat, waarvan er twee tot de voormalige bende van *Mellinet* behoorden. Men heeft hen naar 's Bosch getransporteerd.

— Uit Scheveningen wordt gemeld, dat eenige pinken van dat dorp voor het eerst visschers onder belgische vlag hadden ontmoet en zeer vriendelijk door hen begroet waren; hebbende zij zelfs de Scheveningers, die gebrek aan victualie hadden, hier en andere levensbehoeften afgestaan.

— Men zegge niet langer, dat de Hollanders alleen mild met hunne giften ten behoeve des vaderlands zijn en dat de Belgen hun geld in den zak houden. Neen. De geestelijken van het district van Termonde, bisdom Gent, hebben den minister van Financien aangeboden: Wat? *Vier percent van hun traktement*, doch slechts voor het loopende jaar. — Het getal dier milde geestelijken beloopt 52.

— De *Berliner Staats-Zeitung* van den 1ste mei deelt tijdingen uit het russisch hoofdkwartier te Siedlice van den 23sten april mede, welke omstandige berigten behelzen, omtrent de gevechten en den nederlaag van den poolschen generaal *Sierawski*, op den 16, 17 en 18de april geleverd en geleden, waardoor bevestigd wordt, dat het korps van dien generaal door den generaal *Creutz* (de warschausche berigten zeggen door den generaal *de Witt*) volkomen geslagen en bij Kazimierz geheel vernield is. Na het behalen dezer overwinning had de generaal *Creutz* terstond zijne maatregelen genomen, om den aanrukkenden generaal *Pac* op te zoeken, met besluit, om hem aan te tasten, waar hij hem ook zou mogen ontmoeten.

Behalve dezen veldslag, had er, op den 21sten, ook nog een ruitergevecht, bij een vlek Kuflew genaamd, plaats gehad, waarin een russisch huzaren-regement, door 200 Kozakken en twee stukken geschut ondersteund, twee poolsche lansier-regementen overhoop geworpen, op de vlugt gedreven en dezelve een aanzienlijk verlies aan dooden, gekwetsten en gevangenen toegebragt hadden.

De berigten uit Warschau van den 26sten april luiden als volgt: „Wij leven alhier in eene gespannen verwachting. De legers staan sedert een paar weken tegenover elkander slagvaardig. Beide veldheeren doen hunne troepen manoeuvreren en schijnen elkanders aanval af te wachten; de grootste behoedzaamheid der beide aanvoerders laat zich aan hunne bewegingen bespeuren. Onze generalissimus heeft alle afdeelingen tot zich getrokken, zoodat zich thans alhier hoegenaamd geene troepen meer bevinden. De Russen hebben sedert een paar weken ook Pultusk in bezit en naderen aan dien kant, enz."

Volbts bevestigen deze berigten uit Warschau de tijding der nederlaag van den generaal *Sierawski* en voegen er bij, dat, door deze nederlaag, de poolsche korpsen van den generaal *Pac* bij Garwolin en van den generaal *Dwernicki* in Volhynie in groot gevaar gekomen zijn van in den rug te worden aangevallen.

Uit Wilna zijn ook berigten ingekomen, dat de Kozakken eene bende opstandelingen, welke in Oschmiana stond, aangetast en verstrooid, 300 hunner gedood en 150 gevangen gemaakt hebben. Aan dien kant was de rust weder hersteld.

Geene van deze tijdingen melden iets van den opstand te Riga, in ons vorig nommer uit den Parijschen *Messager des Chambres* verhaald en reeds door ons grootelijks betwijfeld, zoodat aan dezen *zoo bloedigen opstand* waarschijnlijk niets aan is.

Engelsche berigten zijn ons heden niet geworden.

— Te Parma is het lees-kabinet van den heer *Francisco Pastorie* gesloten, en de invoer der fransche dagbladen, op den *Moniteur*, *de Gazette de France* en de *Quotidienne* na, verboden. De policie moet waken, dat er geene geschriften tegen kerk of staat verspreid worden.

's Gravenhage, den 5den Mei.

De verwachte zitting van de tweede kamer der staten-generaal heeft gisteren plaats gehad. Na de indeeling in secties van de maand April, werd gelezen en naar de afdeelingen verzonden een ontwerp van wet, met eene memorie van toelichting, houdende, in afwachting van de algemeene herziening der regten op den in- uit- en doorvoer, waartoe door Z. M. de vereischte bevelen gegeven zijn, wijzigingen in het thans bestaande tarief dier regten. Daarbij is mede ingekomen een besluit houdende maatregelen tot die algemeene herziening, waarbij het volgende wordt bepaald:

„De departementen van Financien en voor den Waterstaat, de Nationale Nijverheid en de Kolonien, alsmede de administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, worden belast met de herziening, in verband met de belangen van de getrouw gebleevene gewesten des Rijks, van het tarief der regten van in- uit- en doorvoer, na overleg met de kamers van koophandel en fabrijken."

Een gedeelte der considerans van dat besluit luidt als volgt:

„Gezien onze boodschap aan de Staten-Generaal van den 20sten October ll., waarbij Wij aan Hun Edel Mogenden hebben aangekondigd, dat Onze zorgen zich voortaan uitsluitend tot de getrouwe Noordelijke provincien zullen bepalen, zoo dat niet slechts derzelver middelen en krachten eeniglijk voor hare belangen zullen worden aangewend, maar alle maatregelen van het grondwettig gezag alleen die provincien betreffen moeten."

Aan de Tweede Kamer is thans gedaan van den aanvang 1830 van het register op de Nederlandsche Staats-Courant, en is besloten, hetzelve bij de vorige jaargangen, in de boekerij der Staten-Generaal te plaatsen.

Twee ingekomen verzoekschriften, betrekkelijk de bij de kamer aanhangige financiele wetten, werden naar de commissie *ad hoc* verzonden.

Deze commissie bragt, bij monde van den heer *van Nes*, verslag uit op twee rekesten, zijnde het eerste van *van Duijn*, stalhouder te Beneenbroek, en het andere van *Peters* en andere stalhouders te Amsterdam, beide houdende bedenkingen over de thans bestaande wetgeving op de paarden-posterijen, waarin, hunne errachtens, door de afscheiding van Belgie, eenige wijzigingene nog meer noodzakelijk geworden zijn.

De commissie verklaarde, wegens de noodzakelijkheid dier wijzigingen, volkomen met de rekestranten in te stemmen, weshalve zij voorsloeg, deze rekesten, ter instege van de leden, ter griffie te deponeren.

De kamer werd, nadat zij zich met dit voorstel had vereenigd, zonder bepaald adjournement gescheiden.

BELGIE.

Brussel, den 4den Mei.

Gisteren morgen te half tien uren heeft het hoog militair-geregtshof uitspraak gedaan in de zaak van den kolonel *Borremans*. De beschuldigde was niet tegenwoordig; een getuigschrift van twee geneesheeren onderteekend, verklaarde, dat hij door eene zware ongesteldheid het bed moest houden en niet ten gehoore kon verschijnen. Eerst werd er een besluit van het hof voorgelezen; houdende, dat, ondanks die omstandigheid, er tot de uitspraak van het vonnis zou overgegaan worden, en daarop lectuur gedaan eener procuratie van den kolonel *Borremans*, zijne verdedigers autoriserende om bij die uitspraak tegenwoordig te zijn.

De beide hoofdpunten van beschuldiging betrekkelijk de deelneming van den kolonel *Borremans* aan een komplot, [illegible] doel was het bestaand gouvernement in België om verre te werpen of te veranderen, alsmede aangaande het door hem [illegible] genomen voorstel, om van gezegd komplot deelgenoot te [illegible], zijn beide afgewezen. Het hof heeft hem aan het derde punt schuldig verklaard, namelijk, van kennis te hebben gedragen van een komplot tegen de inwendige veiligheid van den staat, omtrent het eind van Januarij ontworpen, en van hetzelve niet de overigheid te hebben geopenbaard, en heeft hem, dienvolgende, overeenkomstig de artikels 185 van het militair strafwetboek [illegible] en 105 van het burgerlijk wetboek tot eene vijfjarige gevangenis veroordeeld, en daarenboven, aangezien het militair strafwetboek geene boete oplegt, tot nog twee jaren gevangenis, in plaats van de, bij het voormeld artikel 103 van het burger-wetboek, vastgestelde boete, alsmede voor de kosten.

Eene aanzienlijke militaire magt was voor de handhaving der orde ontwikkeld; de rust is niet gestoord geworden.

Ten gevolge der veroordeeling door het hoog-geregtshof, is bij een besluit van den regent van denzelfden dag, op voorstel van

den minister van oorlog gedaan, de kolonel *Borremans*, als kolonel van het 11de jager regement, van de lijst van het leger geschrapt geworden.

ANTWERPEN, den 4den Mei.

De ongeregtigheden en buitensporigheden door de militairen begaan vermenigvuldigen zich zoodanig in de provincie Antwerpen, dat de auditeur militair, in het belang der regtsoefening, niet van zijn pligt geoordeeld heeft, om een adjunct te verzoeken, ten einde de vervolgingen meer te bespoedigen. Het hoog-gerechtshof heeft in dit aanzoek bewilligd, en den heer *Gerard*, advokaat te Brussel, ten bedoelde einde aangewezen.

Sedert korten tijd rijzen er talrijke klagten tegen het ministerie van oorlog. Er hebben promotien plaats, die bijzonder mishagen al diegenen welke verlangen, dat verheven posten het loon zijn voor eer, talenten en verdiensten. Als een voorbeeld daarvan brengt men de wijze van handelen bij, ten aanzien van den generaal *Meltinet*, die onder zware beschuldiging verkeerende, zich, als schuldig zijnde, aan zijne brigade ziet ontrukt en vervolgens tot een opper-kommandantschap wordt benoemd, als ware hij onschuldig bevonden, en dat alles zonder dat er de minste navorsching of onderzoek plaats hebbe, die eenigermate deze zaak konde ophelderen.

Zulk een gedrag, zegt het dagblad *le Politique*, waarvan vele voorbeelden zijn bij te brengen, maakt een kwaden indruk op de gemoederen en eene groote ontevredenheid in het leger. Dat men op zijne hoede zij: dezelve kunnen noodlottiger worden.

— Het besluit van den regent, waarbij de brigade generaal *de Hondy de Beaulieu*, op zijn verzoek, uit de dienst ontslagen en, met genot van het aan dien staat verknocht traktement, disponibel gesteld wordt, ziet thans het licht.

— Laatstleden dingsdag is, op de werf *Kattendijk* alhier, de kiel gelegd van een schip, dat voor rekening van het gouvernement gebouwd wordt. Het schijnt, dat er nog meer andere schepen op stapel gelegd zullen worden; zij zullen, naar men zegt, tot de groote visscherij in Noorwegen dienen; wel onderrigte lieden echter meenen, dat zulks slechts een voorwendsel is, en dat deze schepen eene geheel andere bestemming zullen bekomen.

GENT, den 3den Mei.

In onze stad is de volgende circulaire verspreid geworden:

» Mijnheer, ik heb de eer u te verwittigen, dat ik de noodige maatregelen genomen heb, om eerstdaags den *Messager de Gand* weder te doen verschijnen, met dezelfde naauwkeurigheid als voor het ongeluk dat mij zoo wreed getroffen heeft.

De geest van het blad zal niet de minste verandering ondergaan. De hoofdredacteur blijft dezelfde. Dit is genoeg om in te staan voor de vastheid, met welke onze grondbeginselen bij voortduring zullen verdedigd worden.

Gend 1 Mai 1831. A. B. GOEMAN.«

De bestaande overigheid heeft daarop gemeend het volgend berigt te moeten publiek maken:

» De *Messager de Gand*, met wangunst de rust die in Gent heerscht ziende, kondigt aan, dat hij de noodige maatregelen genomen heeft om eerstdaags te verschijnen; het staat hem vrij! maar wanneer zij gedagten op nieuw de vrijheid der drukpers komen misbruiken, om het volk tot wanorde en haat op te zetten, is het de pligt der overigheid te verklaren, dat noch burgerwacht noch krijgsmagt bestemd zijn, om de vijanden der nationale zaak te verdedigen; de *Messager de Gand* moge de gevolgen overwogen zijner vijandige gezindheid aan de bestaande orde van zaken; hij blijft tegenover het volk voor zijne aanhitsingen verantwoordelijk.

» De vermetele die de allermeeste wraak braveert, stelt zich vrijwillig buiten de wet van het oogenblik dat hij de hand er van beproeven wil.«

Dit stuk is door den gouverneur der provincie, den divisie-generaal *de Wauthier*, den militairen gouverneur van Oost-Vlaanderen en door de president en leden van de veiligheids-commissie der stad Gent onderteekend.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten Mei.

Bij eene ordonnantie des Konings wordt aan de vreemde koopwaren van allerlei aard, op weinige uitzonderingen na, vrijheid tot doorvoer door het koningrijk gegeven.

— Men kondigt aan, dat ons gouvernement gisteren naar Rome depeches heeft afgevaardigd, in welke het uit al zijn vermogen de regten der menschelijkheid inroept, ten voordeele der leden, die in de jongste gebeurtenissen, in de Romeinsche staten voorgevallen, betrokken zijn.

— Eene van Lyon overgebragte telegraphische depeche heeft gisteren aan ons gouvernement den dood des Konings van Sardinie aangekondigd. *Karel Felix van Savoije* was den 13den Februarij 1765 geboren; hij had zijn zes en zestigste jaar even bereikt. Volgens de uitdrukkelijke bepalingen van het Weener congres, is de tak van Savoije Carignan geroepen om hem op te volgen. *Karel Amedaeus Albertus*, Prins van Carignan, de oudste uit dien tak, moet nu Koning van Sardinie worden. Deze Vorst is nog jong; hij is den 20sten October 1798 geboren.

— Het gouvernement heeft gister avond de officiele tijding bekomen, dat de prins *de Carignan* tot koning van Sardinie is uitgeroepen en alzoo koning *Karel Felix* opgevolgd is.

— De fondsen stonden heden de 5 pCts op 87, 50; de 3 pCt. 60, 50 à hetzelfde tijd.

Een der voornaamste grieven, waarmede de volksmenners in 1829 en 1830 scheerden, was de band, waaraan de drukpers zoogenaamd bij de rampzalige wet van den 19den Mei 1829 gelegd was, niettegenstaande de Belgische bladen, juist straffeloos, schreven alles wat zij wilden, en niets, wat heilig, achtbaar of eerbiedwaardig was, verschoonden. Het was dus oppervlakkig te denken, dat, *na de glorieuse revolutie*, deze vrijheid of liever losbandigheid der drukpers, zoo mogelijk, nog zou aanwassen. Verre van daar, kort na dezelve vond men, gelijk algemeen bekend is, een middeltje uit, om de bladen die slechts eenigzins van de meening der revolutionairen verschilden, den mond te snoeren, en dit middeltje bestond in de letters en de perssen van derzelver drukkerijen te doen vernielen, ja de huizen der drukkers te doen plunderen. Een latijnsch spreekwoord zegt, *nemo fit repente turpissimus*, hetgeen zoo veel zeggen wil, als dat niemand op eens een meester in de kunst van kwaad doen wordt. En dit spreekwoord is zelfs op de Belgen, hoe uitgeleerd in het kwade anders ook, toepasselijk; want thans wordt het dreigement van plundering niet alleen op de aanhangers der vorige orde van zaken, maar op de voormalige vrienden, aanhangers, ja ambtgenooten der volksmenners toegepast, voor het minst, dat zij niet dadelijk met het rad der partijen willen mededraaijen. Zoo lezen wij in *l'Emancipation*, een dagblad, dat eenen tijd lang de Fransche partij is toegedaan geweest, doch zich nu niet terstond naar de boven liggende partij der Engelsch- of Coburgs-gezinden wil of kan schikken, hetgeen volgt:

» Het doet ons leed, genoodzaakt te zijn, het publiek over ons zelven te moeten onderhouden. Wij kunnen zulks echter niet nalaten, om dat hetgeen wij te zeggen hebben, van algemeen belang kan worden. Sedert drie dagen heeft men ons onderscheiden malen doen waarschuwen, dat er een complot tegen onze drukkerij en onze bureaux gesmeed is, een complot, waarin men ons wilde doen zien, dat het volk, aan dezelfs grammschap gehoor gevende, *tot het ongeluk gebragt was, om zich zelven regt te doen wedervaren.* Ons is echter niet gewaarschuwd waaromtrent. Onze taal heeft veelligt kunnen mishagen aan eene zekere klasse van lieden, welke onze vrijmoedigheid mishaagt. Wel nu, deze mogen vrij beproeven, door dreigementen ons stilzwijgen te bekomen of zelfs die dreigementen te volvoeren; wij bekreunen ons deswegens zeer weinig; onwrikbaar in onze overtuiging zullen wij voor geenen prijs, uit geenen schrik voor gevaar, zwijgen. Misschien ontbreekt het gebruik van dergelijke middelen nog slechts aan de volkomen verloren zaak van *Leopold*. Ook zullen wij de gebeurtenissen gerust afwachten, enz. enz.«

De lezer denke echter niet, dat de toepassing van opgemeld heerlijk middeltje bij het opleggen van stilzwijgen aan al, wat anders denkt of gevoelt, blijft. In het geheel niet. In het begin der *glorieuse revolutie* hielden de meeste schatpligtigen, deels uit groote droefheid wegens het gebeurde, deels uit de blijmoedige niet ongegronde vrees van, bij eene eventuele verandering van zaken, nogmaals te zullen moeten betalen, deels eindelijk uit half onvermogen of uit den lust, om, in troebel water vischende, in het geheel niet te betalen, hunne handen terug en de kantoren der ontvangers bleven onbezocht. Daar er echter, om zich slechts eenigzins staande te houden, geld, en veel geld noodig was, dat bovenal de volks-menners, op eenen aftogt na hunne schitterende daden, waar naar zij bij de eerste gelegenheid omzien, bedacht waren en zulk een aftogt niet met ledige handen kan geschieden, zoo werd het middeltje van een dreigement tot plundering ook op de voornaamste schatpligtigen toegepast, en nu konden de ontvangers hunnen arbeid niet af. En zulk een middeltje is in de daad niet kwaad; want behalve, dat daardoor het land ten eene legers van deurwaarders, porteurs de contrainte, garnisairs enz. enz. verlost wordt, zoo is er geene reden, om hetzelve niet zoodanig systematisch aan te wenden, dat daardoor alle geld-negotiatien, alle inwilligingen van congres, nationale vertegenwoordiging of wat dies meer zij, volstrekt overbodig worden, en de schatkist, ja zelfs de beurs der heeren, die het recept voorschrijven, altoos gevuld blijken.

W. GEVAERTS, Agent, belast met de Administratie der Domeinen en Tienden van de Algemeene Nederlandsche Maatschappij, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, is voornemens, om Dingsdag den 10 Mei 1831, des voormiddags ten elf ure, in het polderhuis van de Tongplaat, door het Ministerie van den Notaris SCHULTZ VAN HAEGEN, residerende te Dordrecht, publiek te verhuren:

De HOOI- en WEILANDEN in den polder *de Tongplaat*, gelegen op het Bergsche Veld, tusschen dat eiland van Dordrecht en de Zwaluwe.

Alsmede eenige perceelen HOOI- WEI- en GRIEN-LANDEN, gelegen onder Werkendam, Hedikhuizen en Veen.

Breeder bij geaffigeerde biljetten omschreven.

Nadere informatie ten Kantore van gemelden Agent, te Dordrecht, bij den Opziener J. KELLER, op den Louisa-Polder, onder Wieldrecht, en bij den koopman WILLEM VAN DER GIESSEN, op de *Tongplaat*, alwaar de Conditien van verhuring ter lezing zullen leggen.

TE BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.